REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorī nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banī pentru o publicare. Publicărī mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banī

GAZETA TRANSILVANIEI

(Numĕr de Duminecă 15).

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese lunī 12 cor., pe trei lunī 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francī, pe șése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorī.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunī 10 cor., pe trei lunī 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunī 12 cor., pe trei lunī 6 cor. — Un esemplar 10 banī. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 82.—Anul LXVI. Brașov, Duminecă 13 (26) Aprilie. 1903.

Cine ce a uitat?

Ceea-ce se scrie adī prin foile maghiare despre naționalitățī și despre traiul și daraverile Maghiarilor cu ele, a început sĕ ne lase nepăsătorī, întru cât adecă nu trebue sĕ ne mâhnéscă și sĕ ne indigneze. Judecând după părerile, ce și le dau șoviniștii despre aceste naționalitățī și după tonul și maniera, cu care li-se adreséză, aci dojenindu-le, aci condamnându-le, de ordinar însĕ inegrindu-le și înjurându-le în chipul cel mai sĕlbatic, orī ce om cu mintea sănĕtósă ar trebui sĕ conchidă, că popórele nemaghiare din Ungaria nu mai numĕră nimic înaintea lor și că în politica celor, ce stau în fruntea afacerilor publice, ele nu mai jócă nicī un rol, nu represintă decât nisce masse brute, bune numai de a fi regularisite și esploatate în favorul ideilor și planurilor viitorului „stat național maghiar“.

Cu tonul și maniera acésta vin însĕ în cea mai mare contradicere domnii șoviniștī orī de câte-orī e vorba de crisă și de pericole, ce-ar puté amenința obláduirea de adī. In casurī de aceste naționalitățile trebue sĕ-șī audă, că una, că altă; că trebue sĕ fie patriotice și decī sĕ înceteze de a mai neliniști cu nemulțămirile lor pe stăpânii dilei; sĕ uite dintr'odată tóte nedreptățile, asupririle și insultele, și sĕ nu îndrăsnéscă cumva a se gândi măcar la sórtea și viitorul lor în acest stat, a căruia cetățenī credincioșī au fost și sunt.

Când e liniște și curge laptele cu ciubarele în păsatul șoviniștilor, cine mai vrea sĕ scie de naționalitățī? Câțī-va „agitatorī“ fac tóte îngrijirile celor dela cârmă. Procesele politice cu condamnările „agitatorilor“ contribue numai la momentele de distracție, când își i-au dejunul și când își aprind țigările după masă.

Dér îndată-ce s'arată pe orisont câte un nuor mai întunecat, îndată ce se nasc greutățī și conflicte pentru țéră, își aduc aminte, că pe lângă „agitatorī“, mai sunt și popóre cu miliónele, carī în vremurī grele totu-șī trag și ele ceva în cumpĕnă.

Așa și de rĕndul acesta. Crisa pe care a provocat'o oposiția estremă kossuthistă le-au adus aminte celor din fruntea trebilor, că mai esistă în Ungaria și Croațī, Românī, Slovacī, Germanī, Sêrbī ș. a. și că massele acestea de nemaghiarī nu sunt nicī decum încântate de faptele celor ce au puterea în mână și de sistemul lor de ocârmuire.

Adevĕrat că cei dela guvern, când se vĕd strimtorațī de oposiție, tot-déuna își iau refugiul la mijlocul probat de a spăria cu naționalitățile pe cei ce strigă prea tare și le fac neplăcerī în dietă, și cu pericolele ce ar amenința pe toțī Maghiarii fără deosebire din acésta parte.

Numai dilele acestea fóia guvernului „Budapesti Hirlap“, le dicea obstrucționiștilor din tabĕra stângei estreme, că ei dau numai esemplu rĕu naționalităților, carī odată ar puté sĕ se folosésca de acest esemplu în contra Maghiarilor. „Căcī eșind din ogașe parlamentarismul unguresc, póte sĕ urmeze ușor o crisă seriósă constituțională, din care vor profita toțī adversarii maghiarismului. Asemenī crise, dice „Bud. Hirlap“, sunt cu mult mai primejdióse la noi ca în alte părțī, căcī numai la noi în ajunul orī cărei crise ce sĕ pregătesce, stau la păndă contrarii noștrii vienesī și naționalitățile, carī, se vede, în timp mai de o jumĕtate de véc, n'au uitat tocmai așa, cum n'au învĕțat nimic“.

Earăși un act de rĕutate. Numita fóie trage la îndoiélă patriotismul naționalităților și confundă nemulțumirea lor, pe care n'o póte nega, cu uneltirile dinafară dușmănóse Ungariei.

Sĕ vorbim însĕ mai limpede. Décă e vorba de uitare și de învĕțătură, am vrea sĕ scim ce au uitat Maghiarii dela putere și ce au învĕțat ei dela 1848 încóce? Sunt ei, tocmai ei, carī n'au părăsit nicī un moment politica de rĕsbunare, în drept de a ne imputa de pildă nouĕ Românilor, că n'am uitat și n'am învĕțat nimic?

Nu cumva sistemul de bănuire a bunei credințe și a patriotismului Românilor, sistemul de combatere și de desprețuire a intereselor lor de cultură naționale, de intoleranță față de rassa română, ce se manifestă în sute și mii de întêmplărī și fapte una mai tristă și mai regretabilă de cât alta, nu cumva, dicem, acest sistem nenorocit a putut face în timp de 35 de anī pe Românī sĕ uite tot ce s'a petrecut între ei și Maghiarī pe la mijlocul véculuī trecut?

Sinódele.

Mâne, în Duminеca Tomei, se vor deschide în Sibiiu, Arad și Caransebeș sinódele eparchiale ale bisericei române gr. or.

Cei aleșī prin încrederea clerului și poporului, vor avé se represente în aceste Sinóde voința lui, lucrând pentru asigurarea și înaintarea intereselor bisericescī, școlare și fundaționale ale archidiecesei și ale celor două diecese sufragane.

Este așa-dér fórte însemnată chemarea ce o au aceste Sinóde și fórte mare îndatorirea morală a deputaților din cler și mirenī, carī le compun, mai ales în timpurile atât de grele și furtunóse ce le străbatem. Biserica rĕsăritênă și școlele de sub aripile ei, sunt la noi Românii de dincóce de Carpațī strîns legate una de alta și de popor, sunt așa dicênd un trup și un suflet. Despărțite una de alta, ar rĕtăci pe necunoscutul ocean al vitregității timpurilor și viforul ispitelor le-ar amenința esistența.

E lucru de sine înțeles, decī, că adī cu deosebire, când noi Românii din Transilvania și Ungaria trecem printr'un period de marī încercărī în lupta pentru apĕrarea și susținerea limbei și naționalității nóstre, biserica și șcóla sunt și trebue sĕ fie un scut puternic al acestor scumpe comorī moștenite de la străbunii noștri. Cei chemațī a contribui cu cuvêntul și cu fapta la binele și înaintarea bisericei, ar sĕvîrși un mare pĕcat, décă n'ar griji ca de ochii din cap de aceste comorī.

Pentru-ca discusiunile și desbaterile sinodale sĕ-șī aibă efectul salutar, e de dorit, ca buna înțelegere și armonia sĕ domnéscă între representanții clerului și poporului, căcī abaterile de la acésta ar înlocui discusiunile libere și seriόse cu patima și intriga, cu abusul potestății, din care, — ca consecuență firéscă, — ar urma decadența frumósei instituțiunī a sinodalității.

Sunt multe de făcut și de dres la noi. Vedem cu îngrijire, că în sînul țĕrănimei nóstre se lățesc de un timp încóce învĕțăturī păgubitóre bisericei și aședămintelor ei; proroci mincinoșī se încércă a duce poporul nostru nesciutor în brațele socialismului și nazarenismului, abătêndu-l ast-fel de la îndatoririle sale față cu causa obștéscă a neamului și sguduind în el credința și alipirea

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Re'nviere.

...Șī-așa..., vom fi pămênt ca mâne!
Va rĕmâné viéța 'n urmă
[cu frămîntările-i pustii;
Aceleașī patimī și miserii,
[aceeașī luptă pentru pâne.
Și pe de-asupra tuturora
[un praf de visurī aurii...

Și când va fi la re'nviere
Și glas de bucium rĕsuna-va,
[chemând pe morții din mormênt
Atuncī iubito, eu cu tine
[sĕ ne 'ntîlnim spre mângăiere
Și sĕ privim cum merge glóta
[pe drum lipsită de cuvênt.

Și 'n vreme ce pe rênd șī-or spune
Pĕcatele din lumea asta
[la judecata de apoi,
Sĕ ne plimbăm mergênd alăturī
[prin amintirī de vremurī bune,
Căcī noi vom fi curațī ca rada...,
[la ce ne-ar judeca pe noi?

Z. Bârsan.

Din „Poveștī alese“

De *Moșul.*

Negutatorul cu gând curat.

Un negutător din Bagdad șī-a vêndut tóte lucrurile, șī-a adunat toțī banii și s'a dus într'o țéră depărtată, în India, cu gândul sĕ cerce, nu cumva ar puté face pe acolo un câștig mai însemnat. Era om evlavios și cinstit.

Spre marea lui bucurie negoțul i-a mers fórte bine. I-se părea c'a prins norocul de picior. Ce sĕ vedī însĕ? Cale de câteva dile de Masulipatam năvălesc hoții asupra lui, îi răpesc tótă averea și-l lasă fără nicī o lăscaie în buzunar. Sĕrmanul a trebuit sĕ cerșéscă, ca sĕ pótă merge până în oraș.

Sosind aicī întrébă: care este negutătorul cel mai bogat? Se duce la el, îi povestesce pățania și-l rógă tot-odată sĕ i împrumute o miie dĕ zechinī, ca sĕ-șī încerce din nou norocul. Negutătorul din Masulipatam îl întrébă, că ce siguranță, ce garanță îi pote da?

— Hoții, rĕspunse omul nostru, nu mi-au lăsat chiar nimic. Cu tóte acestea cred că vei fi mulțumit cu garantul, care ți-l dau: n'am pe lume pe nimenī, de cât pe Dumnedeu a-tot-puternicul.

Negutătorul masulipatam a fost mișcat de rĕspunsul acesta și i numĕră o miie de zechinī, luând în schimb un zapis în care, drept garant, era sĕmnat bunul Dumnedeu.

Negutătorul din Bagdad cu mii de binecuvêntărī pe buze, s'a dus p'aci încolo Prin stăruință, hărnicie și bună chivernisélă, în decurs de un an de dile, ajungênd în Ormus, șī-a numĕrat paralele și erau cincī mii de zechinī. Diua pentru plata datoriei se apropia și bucuros ar fi plecat, ca sĕ înapoieze marinimosului sĕu creditor împrumutul făcut, dér din nenorocire tocmai acum începură furtunile obicīnuite din an, în cât nicī o corabie nu cuteza sĕ se arunce pe întinsul mării. Fiind-că din causa asta nu-șī puté ține cuvêntul, așa s'a mâhnit în sufletul sĕu, în cât s'a îmbolnăvit greu.

In sfîrșit ce s'a gândit el? A scobit o bucată de bârnă, a aședat în ea o miie zechinī, dimpreună cu o scrisóre, o lipì éră bine la loc, scrise pe ea adresa negutătorului din Masulipatam, apoi o aruncà în mare dicênd: Dumnedeule, te-am luat de garant pentru creditorul meu, fă ca lemnul acesta dimpreună cu banii, carī i-am împrumutat pe lângă sfânt numele tĕu atuncī, când mĕ găsiam în lipsa cea mai mare, sĕ ajungă în mânile creditorului meu!

Acum se liniști cu gândul, că din parte-șī a făcut tot, ce i-a stat prin putință, ca sĕ-șī împlinéscă făgăduința, și éră se făcù sănĕtos.

Și étă! întêmplarea a adus cu sine că bêrna într'adevĕr a ajuns în mânile negutătorului din Masulipatam. Acesta se preumbla adecă într'o luntrișóră pe țĕrmurii mării și vĕdênd în depărtare lemnul plutitor, porunci unui sclav sĕ-l scótă din apă.

Mare i-a fost mirarea, când șī-a mai vĕdut și numele scris pe bârnă. Privindu-o mai de aprópe, băgà de sémă, că a fost scobită și éră aședată la loc. Poruncesce sĕ o desfacă, și spre cea mai mare uimire a lui, găsesce paralele și scrisórea datornicului sĕu.

După-ce s'au aședat furtunile, negutătorul din Bagdad s'a pregătit éră de drum, pentru-că nu era cu totul sigur, că banii vor fi ajuns la adresa lor, deși scia din esperiență, că bârnele și alte lemne, în timpurile furtunóse, se aruncau pe țĕrmurile acelea.

Indată ce îl vĕdù amicul sĕu din

de biserică. Aparițiunĭ de felul acesta nu trebue desconsiderate, și sinódele sunt datóre a-se ocupa de mijlócele prin carĭ sĕ se combată cu succes lucrarea primejdiósă a rĕuvoitorilor poporului nostru.

Când e vorba de-a apĕra și de-a păstra ceea-ce cu lupte marĭ au dobêndit înaintașii noștri, sunt datorĭ cu toții, de la vlădică până la opincă, a lupta bărbătesce, contribuind în frățéscă unire la promovarea intereselor marĭ și vitale ale poporului.

Nu e vorba aicĭ de politică militantă, nicĭ de acțiunĭ politice, carĭ cad înafară de cadrul activității pe teren constituțional bisericesc, ci de susținerea așeḑĕmintelor puse sub ocrotirea bisericei și de binele spiritual al credincioșilor, de înaintarea lor în luminare și deșteptare și de conservarea limbii și legii strămoșescĭ.

Dorim din inimă muncă spornică și resultate îmbelșugate activității Sinódelor, ce se vor deschide mâne.

Lupta în dietă.

Guvernului Szell nu i-a succes până acum a face o schimbare spre mai bine în starea politică internă încurcată. In dietă se urméză cu aceeașĭ patimă lupta contra proiectelor guvernului. Mai sunt numai câteva ḑile până când espiră împuternicirea ce i-s'a dat guvernului prin prima lege de indemnitate, de a acoperi cheltuelile de stat și fără budget încuviințat de cameră. Dér ce se întêmplă?

S'a întrerupt desbaterea asupra proiectelor militare și s'a pus la ordinea ḑilei in cameră cel de al doilea proiect de indemnitate budgetară. A creḑut pote d-l Szell, că față cu noul proiect koșuthiștii nu vor usa de arma obstrucțiunei, — dér s'a înșelat. Dieta redeschiḑêndu-se după Pascile apusene, n'a putut sĕ lucreze până acum absolut nimic, din causă că cei din stânga estremă kossuthistă fac obstrucțiune și împotriva proiectului amintit.

Acum lucrurile stau așa, că décă până la 1 Maiŭ proiectul indemnității nu va fi primit și votat, guvernul vrênd nevrênd trebue sĕ între în așa numita stare *ex-lex* (în afară de lege), adecă fără budget sĕ conducă și pe mai departe afacerile țĕrii. Nu va puté însĕ guvernul sĕ încasseze dărĭ și sĕ recruteze feciorĭ pentru armată. Din causa acésta asentările s'au și amânat ĕstan așa de mult.

Miniștrii și politicianii mai de frunte ai partidului guvernamental țin mereu sfaturĭ, ér ministrul de pe lângă persóna Maj. Sale raportéză ḑilnic monarchului asupra situațiunei.

A fost și Coloman Szell pe la începutul sĕptĕmânei în Viena la Majestatea Sa, ca sĕ-i raporteze asupra stării lucrurilor. Călĕtoria lui însĕ n'a avut nicĭ un resultat, decât acela, că întorcêndu-se la Budapesta s'au publicat prin foile guvernului comunicate în care se spune, că guvernul nu va retrage proiectele militare, nicĭ pretensiunile kossuthiștilor cu privire la armată nu pot fi primite.

O mare nesiguranță domnesce decĭ la Budapesta. Nimenĭ nu póte sĕ-șĭ dea o părere hotărîtă asupra celor ce vor urma în proximul viitor, fiind-că guvernul pe de-oparte tace înfundat, ér kossuthiștii pe de altă parte dau orbiș înainte cu obstrucțiunea, ei atacă tot cu mai mare vehemență guvernul și pe aceia, carĭ nu vor sĕ se închine voinței lor.

Luptă pentru limbă in congregația din Arad.

Românii din comitatul Aradului au cerut încă la începutul anului prin representanții lor din congregația comitatensă, ca conform hotărîrei luate de congregația comitatului în 18 Ianuarie 1869 și conform dreptului ce li-l dă însășĭ legea, *limba românéscă* sĕ fie introdusă ca *limbă protocolară*, adecă protocólele despre adunările generale comitatense sĕ fie redactate și în limba română, conform art. de lege 44 din 1868.

Românii au cerut acésta în luna lui Ianuarie printr'o interpelare, ér de rêndul acesta au reînoit pretensiunea lor justă și legală în formă de propunere, pe care a presentat'o și susținut'o cu temeinice argumente d-l advocat Mihail *Veliciu* într'o vorbire forte convingĕtóre, ținută în congregația de Miercurĭ. D-l Veliciu a accentuat în vorbirea sa, că într'un stat de drept, orĭ ce lege trebue respectată, ér nu numai legile, carĭ plac puterei esecutive. Décă Maghiarii se referă cu fală în fața străinătății la legea naționalităților, atuncĭ sĕ dea doveḑĭ, că recunosc respectarea egalității în sistemul lor de guvernare și se facă a-se validita și legile acelea, carĭ sunt favorabile naționalităților. Intr'asta constă dreptatea, echitatea, egalitatea într'o țéră constituțională. (Strigărĭ sgomotóse în tabĕra contrară: Mergețĭ în România, décă nu vĕ place constituția nóstră).

D-l *Veliciu* a vorbit românesce în mijlocul repețitelor întreruperĭ de: „Nu te ascultăm, nu vorbi românesce!“ Românii rĕspund cu: „Sĕ trăéscă!“

Continuând d-l *Veliciu* spune, că în orașele Clușiŭ, Sătmariu, Debrițin, orașe ungurescĭ, Românii se folosesc de limba lor în contactul oficios. In Ardeal protocólele a numerose municipalitățĭ se redactéză în trei limbĭ. Tot așa la Carașseverin, unde nu numai protocólele, ci și rapórtele viceșpanului se redactéză și în limba română. Incheie ḑicênd, că devisa „drept, lege, dreptate“, ce șĭ-a luat'o actualul guvern, numai atuncĭ nu va fi o frasă, décă propunerea Românilor se va primi (Aplause furtunóse la Românĭ).

D-l Stefan C. *Pop* vorbesce unguresce pentru propunerea Românilor, care are de scop a câștiga valóre legei. Românii nu vréu alta, decât ceea-ce e în lege: sĕ fie adecă cetățenĭ egalĭ în patria acésta, limba și religia lor sĕ fie libere a-se desvolta. Viceșpanul a spus, că nu se póte sĕ ni-se împlinéscă pretensiunea. Cum se póte, ca o lege esistentă sĕ se considere ca imposibil de esecutat? In ce privesce modalitatea de votare, oratorul ḑice, că nu e necesar 1/5 parte a voturilor membrilor congregației, ci 1/5 parte a voturilor date de membrii *presențĭ* la adunare, pentru-ca propunerea sĕ fie primită, orĭ respinsă.

Viceșpanul Dr. *Dalnoky-Nagy* declară, că el, în „interesul unității statului maghiar și a serviciului public“, *va susține praxa de până acum.* Incércă sĕ dea esplicărĭ, și repetă a declara, că *chiar décă congregația l'ar obliga sĕ procédă în sensul propunerii Românilor, pe rĕspunderea lui va nega acésta.*

Declarația vice-șpanului a produs o legitimă revoltare sufletéscă la Românĭ, carĭ protestéză contra ei. Viceșpanul încércă sĕ vorbéscă, Românii însĕ îl împiedecă; se înscriu la cuvênt d-nii Veliciu, St. C. Pop și C. Gurban. Ei însĕ nu pot vorbi, fiind-că Maghiarii provócă un sgomot mare și strigă: Mergețĭ în România! Trădătorilor! *Fișpanul* încércă sĕ intrevină, dér nu e ascultat. D-l St. C. *Pop* strigă: *Viceșpanul ațîță contra legilor!*

Protopopul din Boroșineu, d-nul C. *Gurban*, vorbesce românesce, și spune, că la 1869 s'a adus cu unanimitate hotarîrea cu privire la dreptul limbei române ca limbă protocolară. Este o comedie a-se ḑice, cum a ḑis viceșpanul, că hotărîrea aceea a fost ilegală. Vrețĭ sĕ ne suprimațĭ drepturile prin tirănie? Arată cu esemple din istorie, că Românii totdéuna au fost asupriți de Maghiarĭ. Tripartitul lui Verböczy a oprit ca Românii sĕ pórte nasturĭ la cămășĭ. Adĭ când cerem respectarea legei, viceșpanul rĕspunde, că nu va esecuta legea. Ce este acésta, décă nu despotism, tirănie?

Dr. I. *Suciu* crede, că discuția asésta de limbă e păgubitóre pentru comitat și pentru „amiciția româno-maghiară“. Regretă că viceșpanul și fișpanul, pentru a fi aplaudațĭ, s'au lăsat răpițĭ până într'atâta. (Sgomot teribil. S'aud strigărĭ de: *Ticăloșĭ! Nevoiașĭ!* Dr. St. C. *Pop* merge spre fișpan și-i ḑice: N'ai auḑit că ne numesc nevoiașĭ?) Vorbitorul (Dr. Suciu) spune, că membru al congregației póte fi și acela, care nu scie unguresce. Cum putețĭ dér pretinde de la un astfel de membru, ca sĕ participe la aducerea hotărîrilor și la votare, când n'are nicĭ ideie despre ce e vorba? Asta ar fi o nebunie. De ce vĕ supĕră așa de tare limba română? Ea e admisă în armată și în cărțile de dare. Ba și d-nii candidațĭ de deputațĭ vorbesc românesce, când umblă după voturĭ, ér décă nu posed limba, îșĭ angagéză tălmacĭ bine plătițĭ. Ródele șovinismului maghiar, le vor gusta și Maghiarii. De atâtea rele și nevoi sufere țéra acésta, încât ea n'are trebuință și de un *rĕsboiŭ pentru limbă*, ca în Austria.

Mai vorbesc câțĭ-va din tabĕra adversară, ér d-l *Veliciu*, ca propunĕtor, luà încă-odată cuvêntul și acusà pe fișpan de călcarea legilor. Vĕḑurăm noi și alte furtunĭ, și décă n'am perit atuncĭ, nu vom peri nicĭ adĭ. Nu luptăm contra maghiarimei, ci pretindem scutul legilor pe séma nóstră.

Se procede la votare. Românii cer votare nominală, dér fișpanul declară, că au întârḑiat. Fișpanul pune apoi întrebarea, décă adunarea primesce propunerea comitetului permanent, în sensul căreia se cer $^1/_5$ parte a tuturor voturilor congregației, ca propunerea Românilor sĕ fie primită. La urmă se constată, că majoritatea a primit propunerea comitetului permanent. Se votéză apoi asupra limbei protocolare române, cere a obținut *106 voturĭ.* Ca sĕ fie primită, s'au cerut sĕ fie 125 voturĭ. Astfel propunerea Românilor, presentată de d-l Veliciu, a căḑut.

Aniversarea nascerei Regelui României.

Indoita aniversare a nascerii M. S. Regelui României și a proclamării sale ca Domn al României a fost sérbĕtorită Lunĭ în Bucurescĭ printr'un *Te-Deum* solemn oficiat la mitropolie, la órele $10^1/_2$ dimineța.

Serviciul divin a fost oficiat de I. P. S. S. mitropolitul primat Iosif Gheorghian, înconjurat de înaltul cler.

Corul mitropolitan de sub conducerea eminentului maestru Ion Bănulescu, a intonat cântările rituale.

O companie din regimentul 1 geniŭ, cu drapel și musică, așeḑată în curtea catedralei, a dat onorurile militare.

*

Masulipatam, îl întêmpină cu vorbele: „Laudă celui a-tot-puternic, minunate sunt lucrurile lui!“, datoria ți-s'a șters, eștĭ om cinstit, sunt fericit că te-am putut ajuta. Vino sĕ preamărim bunătatea lui D-deu și sĕ înălțăm rugăciunĭ.

„Cine iubesce adevĕrul și dreptatea, aceluia îi ajută Dumneḑeu!“

Petrea pățitul.

(Poveste din popor.)

Era odată un bărbat și o nevastă: pe bărbat îl numiau Petru, ér pe femeiă Măriuța. Și ăștia erau de curênd cununațĭ la olaltă, dér femeia — cum e ea, de nu o strunescĭ câte o lécă, sĕ scie că are bărbat, — iute șĭ-a prins un ibovnic pe de-asupra; vorba celuia: se mărită ca sĕ aibă ce mânca și bea, că de trăit, a trăi cu cine i-a plăcé.

Intr'o ḑi îi veni ibovnicu Sandu — așa 'l chemau — îi făcù mâncare tot ce avea mai bun și se așeḑară împreună la ospĕtat, când écă, picá Petrea de la lucru și-'i nimeresce la masă.

— Ei, Măriuț'o, că bine vĕ ospĕtațĭ....

— Bine, Petre, fire-ai tu câne ingulerat, îi ḑise femeia.

Amu ce putere avea ea, — Petrea câne rĕmase.

Décă rĕmase câne, eși la drum și începù a umbla de colo până colo, mirosind cum e tréba cânilor, — dér ómenii, cum le veni necunoscut, că nu-l mai vĕḑură, socotind că cine scie da de-'i turbat, se luară după el: carĭ cu furcĭ, carĭ cu petri, carĭ cu ce le pica în mână, sĕ-l tóce în cap nu alta. Numai ce se pomeni cânele scos afară din sat.

Se luà pe hotar într'o parte și drumu lui trecea pe lângă stână. Vĕḑêndu l baciul țépăn și cu minte colea, de par'că pricepea vorbele omului, îl luà pe lângă oi, socotind că i-a fi de ispravă.

Drept că i-a mers tare bine cu el o lécă de vreme, și nu îndrăsnia sĕ se apropie fiéra sĕlbatică de turma lui, că apoi era dusă de pe lume; dér într'o nópte, cum se întêmplă, nisce lupĭ se abătură pe la oi și întrară la ele, pe când se hodineau Cânele ham! ham! sare la bătaie, dér orĭcum, el singur, lupii o grămadă, se vînjoli mult până-i prăpădì, că cu buna nu se duceau de fel, fiind hămisițĭ de fome — și până-sĕ-i apuce pe rênd, ei încolțiră atâtea oi câte au prins.

Dimineța se sculà păstorul mai târḑiu ca de alte dățĭ și sculându-se vĕdù colo oile, clae peste grămadă. Amu, paguba ca paguba, — că nu erau oile lui — dér nĕcazul, cum de a durmit el așa de tot sĕ nu scie nimica — îl scóse din fire... și începù a se descărca pe bietul câne, că el e de vină, de n'a lătrat, de mai-mai sĕ-l surpe în bătaie. In legea celuia: când e omul mănios de-acasă, feréscă-te sfantul sĕ nu picĭ în brânca lui, că ți-o pune scii.... și la urmă, când îțĭ iese nevinovăția, sĕ scóte cu „iértă, că n'am sciut“, că de sciam, tot ți-o puneam, — ér tu rabdĭ décă vrei, — de nu, capețĭ la pumnĭ, de ai ce sughiți totă ḑiua după ei!

Scurtă vorbă: după ce-șĭ bătù bine omul cânele, dădù oile cele încolțate în lăturĭ: una încóce, una încolo, când écă sub ele acolo stăteau și lupii peste olaltă.

Poftim poznă! — socotì atuncĭ păstorul — am ajuns la povestea omului, căruia i-a venit odată de s'a aruncat în apă... și când sĕ se ducă... ci că l'a apucat o părere de rĕu... amar mĭ-am bătut cânele fără vină. Dér mĕi pruncule, dă o pită, dă-i mâncare, — ḑise el către un prunc, care îngrijea pe acolea, — că uită-te, ni-a omorît lupii!

Pruncul i-a dat.

Cânele șĭ-a venit érășĭ în voie și de acole încolo ca mai ba sĕ pape el bătăi de acelea.

Merse vestea într'atât de hărnicia ăstui câne, până strĕbătù la urechile împĕratului. Impĕratul cum audì, poruncì pĕcurarului sĕ i-l trimită cu orĭ-ce preț, că are mare trebuință de el. Anume Muma pădurii îi fura pruncii, când îi născea împĕrătésa și-'i ținea ascunșĭ în pădure, și până pe vremea aceea i-a furat *trei*. Vedĭ d ta. țĕranii că-s țĕranĭ proștĭ și stau sĕ se topéscă de supĕrare, când li-se duce vre-un fecior, la cătane, bună-óră; — d'apoi la o curte, când se întêmplă nenorocirĭ ca acelea? Dér, socotea împĕrătul, un câne harnic i-a veni Mamei-pădurei de cap și a juca-o cum nu i-a fi placu!

Cânele la porunca împĕrătéscă fù pus

După terminarea serviciului divin, întrégă asistența a eșit în tinda bisericei.

D-l general Arion, comandantul corpului II de armată, a trecut în revistă trupa, primind raportul de ḑi de la d-l colonel Hêrjeu, comandantul regimentului.

D-l general Arion, în câteva cuvinte bine simțite, a reamintit trupei marea însemnătate pentru țéră a aniversării ce se sĕrbătoresce astăḑĭ, în mijlocul uralelor entusiaste ale soldaților.

Trupa s'a format apoi pentru onor și a defilat pe dinaintea d-lui ministru de rĕsboiŭ, avênd la flancul drept pe d. colonel comandant al regimentului.

Ținuta și defilarea trupei au fost admirabile.

Registrele de la Palatul regal au stat deschise tótă ḑiua și un mare numĕr de persóne din tóte treptele sociale șĭ-au manifestat, semnând, sentimentele lor de devotament și iubire către Suveran și Dinastie.

Orașul a fost pavoasat.

Indoita aniversare a fost de asemenea sĕrbătorită în tóte orașele și satele din țéră prin *Te-Deum-rĭ* oficiate în bisericele catedrale, la carĭ au asistat autoritățile civile și militare.

Din tóte unghiurile țĕrii s'au adresat M. S. Regelui telegrame și adrese de felicitare.

*

„Allgemeine Corespondenz“ din Viena este informată, că oficerii regimentului 6 de infanterie austro-ungar, al cărui șef este M. S. Regele Carol al României, au dat cu ocasiunea acestei aniversărĭ un prânḑ de gală, la care au luat parte maiorul Exarcu, atașatul militar al României la Viena, și ceilalțĭ ofițerĭ românĭ atașațĭ la regimente austro-ungare.

Colonelul Lest, comandantul regimentului, a toastat pentru Regele Carol, la care maiorul Exarcu a rĕspuns, toastând pentru M. S. Francisc Iosif.

Ambele toaste au fost aclamate cu entusiasm. Musica regimentului a intonat imnurile celor două state.

Intêmplările din Balcanĭ.

Despre lucrurile ce s'au petrecut sĕptĕmâna acésta în Balcanĭ, și mai ales în Macedonia, precum și despre părerile asupra situațiunei în provinciile amenințate de rĕscólă, dăm aicĭ următórele amĕnunte, carĭ vor interesa pe cetitorĭ.

Se telegrafiéză din Belgrad, că în Serbia-veche, în imediata apropiere de frontiera sîrbéscă, sunt concentrate până acuma 36 de batalióne turcescĭ, carĭ se vor spori în curênd la 40, așa că în Serbia-veche, spre Nord, se vor afla trupe regulate numĕrând 60.000 de ómenĭ. E frapant, că cu tóte aceste concentrărĭ importante de trupe, carĭ au început sĕ nelinișteéscă pe cei din Serbia, Albanesii păstréză, ca și până acum, o atitudine amenințătóre.

Dér în acest moment, cei de aci n'au ochii ațintițĭ decât asupra celor ce se petrec în **Macedonia**. Se aștéptă cu nerăbdare amĕnuntele asupra atentatului comis la Sintau, de Albanesĭ, asupra a doi magistrațĭ numițĭ de curênd de Sultan spre a ajuta la întroducerea reformelor. Décă scirea acestui îndoit atentat se confirmă, el va arăta, odată mai mult, avêndu-se în vedere asasinatul consulului Șcerbina, că pericolul albanes e cel puțin tot așa de grav, ca pericolul macedonean propriu ḑis. De fapt, Sultanul pare prins între două focurĭ: acela al creștinilor macedonenĭ, carĭ cred reformele insuficiente, și acela al Albanesilor, carĭ le găsesc escesive. Sultanul póte fi puțin privit ca victima politicei austro-ruse, care în loc de a fi stăruit pe lângă dênsul de anĭ, ca sĕ întroducă reformele încetul cu încetul, în mod progresiv, i-le impune în mod brusc în momentul când pasiunile ațîțate riscă nu numai de a-le compromite, ci și de a provoca complicațiunĭ grave.

Adevĕrul e, că în public, — nu vorbim de lumea oficială, — se bănuesce, că décă guvernele austro-ruse séu cel puțin unul din ele au pus guvernul turc într'o situațiune așa de periculósă, nu se póte sĕ nu fie vre-un interes personal la mijloc, care va eși în curênd la ivélă.

*

„Times“ primesce din Ueskueb scirea telegrafică, că trupele turcescĭ vor porni în marș, după spusa ofițerilor, peste ḑece ḑile. Actualmente sunt 14 batalióne la Ferozovicĭ, 3 la Ipek, 2 la Diacova, 7 la Priezrend, 5 la Uskub, pe lângă 2 escadróne de cavalerie și 24 tunurĭ, 2 batalióne cu 6 tunurĭ de munte sunt la Dibre și 6 batalióne cu 18 tunurĭ la Mitrovitza. Fie-care batalion numĕră 800 de ómenĭ.

*

S'a ordonat, afară de divisia de redifĭ din corpul al doilea de la Konia, mobilisarea celei-lalte brigăḑĭ de redifĭ din Asia-mică, a corpului al treilea de la Smirna, în total 24 batalióne de redifĭ.

*

Scirea, că comitetele macedonene proiecteză distrugerea, cu ajutorul unor bombe cu dinamită, a oficiilor poștale, a caselor de bancă și a altor edificii publice, a rĕspândit, se ḑice, terórea printre locuitorii cartierelor europene din Salonic.

Numĕróse familii se pregătesc sĕ fugă la primul semnal de insurecțiune.

Trupe de câte 12 și 15 jandarmĭ, percurg cartierele. E, de alt-fel, tot ce autoritățile au făcut, ca sĕ potoléscă neliniștea.

*

Se telegrafiéză din Constantinopol, că se confirmă scirea, că comisiunea de pacificarea Albanesilor, a fost făcută prisonieră de aceștia ca chezășie, că reformele nu vor fi aplicate.

*

Se telegrafiéză din Ueskueb, că șefii albanesĭ s'au angajat între ei cu jurămênt sĕ împedece aplicarea reformelor în Serbia-veche și au trimis comisiunei pacificatóre un avertisment d'a nu se duce la Prizrend, neputênd sĕ garanteze viéța membrilor ei.

Comisiunea a plecat îndĕrĕt la Constantinopole.

*

Diarul „Wiener Tagblatt“ află din Salonic, că aprópe de Jenidje, membrii unei întregĭ familii româno-macedonénă (cuțo-vlachă) au fost asasinațĭ de banda bulgară comandată de căpitanul Ivan.

*

Două-ḑecĭ și cincĭ nizamĭ au fost făcuțĭ prisonierĭ de către banda bulgară a lui Saev, au fost desarmațĭ și pușĭ în libertate. Apoi au incendiat mai multe case și măcelărit 40 de bașibuzucĭ.

*

Regele Serbiei a făcut unui corespondent al ḑiarului „Daily Mail“ o importantă declarațiune, din care dăm aci pasagiile mai principale:

„Décă Sultanul e capabil sĕ guverneze Turcia, la ce mai e nevoie de reforme? Décă nu-i capabil, la ce sĕ i-se mai impue reforme?...

„Chestia macedonénă nu e nicĭ decum așa de gravă ca cea albanesă. Acésta pune în adevĕr în pericol pacea în Balcanĭ“?...

După-ce declară, că esecutarea asasinului consulului rus va fi rĕsbunată de albanesĭ asupra Sultanului și asupra creștinilor, și arată, că liniștea actuală nu e decât vremelnică, adaugă:

„Concentrarea de trupe turcescĭ în vechea Serbie e un alt pericol. Décă va continua, voiŭ fi silit sĕ iau mĕsurĭ de precauțiune.

„Serbia nicĭ-odată nu va face primul pas, dér, décă cele-lalte state balcanice se vor mișca, Serbia nu va puté sĕ stea cu brațele încrucișate“.

SCIRILE ḐILEI.

— 12 Aprilie v.

Majestatea Sa Monarchul care, de un șir de anĭ, face cura cu apă de Karlsbad în Ischl, după cum scrie „K. T.“, în anul acesta va face cura în Karlsbad. Sosirea Monarchului aicĭ va urma, probabil, către sfêrșitul lunei Maiŭ.

Chirotesirea întru episcop a nou alesului episcop al Aradului, se va face la 5 Maiŭ st. n. a. c.

Imnul lui Kölcsey. Deputatul 48 ist Ratkay a presentat dietei un proiect de lege prin care cere, ca imnul poetului maghiar Kölcsey (Isten áldd meg a magyart) sĕ fie decretat de „imn al națiunei maghiare unitare“. S'a vorbit mult în gazetele ungurescĭ despre acest imn, căcĭ unii cer ca el sĕ se cânte în biserici în locul imnului poporal „Gotterhalte“ („Dómne ține“). Episcopul romano-catolic Hetyei din Pecs a dat însĕ ordin prin care opresce aspru de a-se cânta în bisericele romano-catolice ungurescĭ imnul lui Kölcsey, deóre-ce el conține versurĭ și espresii, carĭ lovesc în dogmele catolice, nu póte fi prin urmare admis în biserică.

Necrolog. De la Brăila primim trista scire despre încetarea din viéță a lui *Ion V. Perlea*, mare proprietar, bine cunoscut și mult stimat în cercul societății brăilene. Adresăm familiei sincerele nóstre condolențe.

Statua lui C. A. Rosetti. Diarul „L' Independance Roumain“ anunță, că inaugurarea statuei lui C. A. Rosetti, care trebuia sĕ se facă Dumineca viitóre, s'a amânat pe Duminecă 20 Aprilie st. v.

Principele Carol. Diarele din România aduc vestea îmbucurătóre, că principele Carol, care a fost bolnav de pojar, s'a reînsănĕtoșat pe deplin.

Liga din Craiova și congresul latin. Liga culturală, secția Craiova, a trimis d-lui Angelo de Gubernatis, cu ocasia deschiderei congresului latin la Roma, următórea telegramă:

„Liga culturală a tuturor Românilor din Craiova, salută cu gândul și cu sufletul „Congresul latin“ deschis sub presidența vóstră în cetatea eternă a lumii romane. Ea uréză călduros desăvêrșirea menirei sale. Ea nu lipsesce asemenea a vĕ esprima vouă, ilustre iubitor al neamului românesc, via sa recunoscință pentru marile și mult folositórele servicii, ce a-țĭ adus causei latinilor de la Dunăre“. Președinte P. *Chițu*. Secretar I. P. *Chețianu*.

Restaurarea mănăstirei Sinaia se va termina ḑilele acestea. Acum se face instalarea mobilierului. Inaugurarea mănăstirei va fi în 25 Maiŭ v. cu ocasiunea sĕrbătorii sf. Treimĭ, patróna mănăstirei. Metropolitul-primat va sĕvêrși slujba religiósă la care vor lua parte Regele, Regina și Principii moștenitorĭ.

Nou protosincel. D-l Iosif *Traian Bădescu*, secretar consistorial și referent școlar la consistoriul din Caransebeș, a fost *sfințit* Marțĭ *întru protosincel* de P. S. Sa d-l episcop Nicolae Popea.

---

pe drum, trecênd peste nouĕ țĕrĭ și nouĕ mărĭ, ér când ajunse la curte ișĭ șterse laba și pocănì în ușă ca domnii. Un inaș sări atuncĭ sĕ-i deschidă, dér vĕḑênd cine e... umbla sĕ-l dea afară. Ci zărindu-l împĕratul, nu-l lăsă, fără-l duse înlontru și-l puse după masă, ospĕtându-l cu tot felul de mâncărĭ ca pe cine scie ce mire — de rĕmase poznașul de inaș cu degetu 'n gură și cu ochii sgăițĭ la minunea asta. Cum di-: împĕratu tare în samă-l băga — sĕ nu uitațĭ, pe câne — punêndu-șĭ în el tótă nădejdea, mai ales cum era și împĕrătésa... de numai césul și-l aștepta.

Dădù Dumneḑeu de venì și vremea aceea și unde nu născù împĕrătésa doi pruncĭ ca doi îngerĭ. Veselie mare s'a făcut în curte, cum numai rar se întêmplă, și bucuratu-s'au cu toții, până și supușii, carĭ ci-că doriau sĕ le dee Dumneḑeu multe veselii de acelea.

Pe la mieḑ de nópte se abătù și de astă-dată Muma-pădurii după micuței, îi apucă și se șterse cu ei...

In curte dormiau toțĭ, ostenițĭ de veselia și bucuria din ḑiua de mai nainte, durmiau, dér cânele nu durmia. El, când sări Muma-pădurii peste căput (pórtă) o prinse de picior și jap! cu ea la pămênt, — scóse pruncii din brâncă, fără ca s'o vateme. Spurcata 'i apucă éră, cânele îi scóse éră, până la a treia óră, când cânele rĕmase cu ei, ér spurcata se duse în tréba-șĭ, sunându-i césul.

Cânele ce sĕ facă? Neputênd deschide ușa, se așeḑă în prag, băgênd pruncii între picióre sĕ se hodinéscă și ei.

Diminéța se scólă împĕratul, caută 'n légăn, pruncii nu-s.

— Vai de noi și de noi, tu împĕrătésă, că éră ni-au perit micuțeii!... apoi lumea ce a mai ḑice: „uite un împĕrat și o împĕrătésă au mâncat cu câne la masă!“ — Și-i apucă un plâns și o jale de acelea, de nicĭ sĕ veḑĭ, nicĭ sĕ audĭ!

De la o vreme eși împĕratul afară — el scie după ce — dădù în prag cu ochii de câne și cum era supĕrat, cât pe ce sĕ-l svîrle de acolea, dér sculându-se repede sĕ i-se căciuléscă, rĕmaseră pruncii pe loc de-i zări împĕratul. Unde nu se însenina, unde nu se bucura atuncĭ, de nu se póte spune. Duse cânele în lontru, îl împodobi cu banĭ și talerĭ scumpĭ, de într'o minută îl făcù numai aur și argint.

Amu, cum era cânele gătit — împodobit, de lui îi venea sĕ se minuneze de el, adusu-șĭ-a aminte și de pĕcătósa Mariuță. Cum se gândì el? Că décă l'o vede ea, a rĕmânea cu gura căscata și s'a prăpădi după el, nu alta.

Merge decĭ acasă, fără sĕ i-se întêmple ceva pe drum, că sĕlbătăciunea — de cumva de el se apropia — îi scăpăra ochii de minunile cele sclipitóre și fugea mâncând pămêntul, necum sĕ mai saie la bătaie.

Când ajunse acasă, află pe nevastă după masă veselindu-se într'una cu ibovnicu. Da cățéua de ea iute-l cunoscù și iute sărì cu vorba:

— Uită-te Sandule, ce câne frumos și cum se uită la noi, par'că ne-ar cunósce, fiu-ar un *porumbaș cu clonțul de jumĕtate.*

Bietul Petrea porumbaș rĕmase. Și nevasta îi luà tóte scumpiile — de-l lăsà gol-goluț de bănet; „cum venì, așa pierì“.

Ce sĕ facă amu porumbașul?

Se ia de se duce unde vede cu ochii și tot titupesce și nu se hrănesce, că-i cu clonțul jumĕtate — sĕracul! După-ce sburà o sĕptĕmână și mai bine, se trezì într'o pădure mare, mare. La mijloc de pădure Muma-pădurii spăla grâu și-l usca pe lepedeu, pruncii împĕratului — de carĭ pomenirăm — îl grijau, când de-odată porumbul ti-tu-pu, ti-tu-pu, începù a apuca câte un fir. Pruncii hîș!... hîș!... fac cu brâncile către el, dér nu-l pot alunga.

— Hai mamă — ḑiseră ei atuncĭ — că un porumb se îndópă din grâu, și nu-l putem alunga de fel!

— Ei, fire-ar lele mumă-sa, sciu eu cine e. Luațĭ halău, țucă-vĕ maica, și-l prindețĭ!

Iute au dat în sus și în jos, l'au prins și l'au pus sub un ciur.

S'a grăbit bĕtrâna de șĭ-a gătat lucrul ce-l avea, apoi aprinse focul în cuptoriul de pâne, udà penele porumbului cu apă, apoi jap! cu el de trei orĭ în para focului, dér fără sĕ-i apuce penele foc.

— Ei, fie lele mumă-ta — asta-i dîr — ce m'ai batjocurit la împĕratul și pruncii mi-i-ai luat, dér numai vătĕmat, de aceea nu te vatĕm nicĭ eu.

După-ce l'a băgat, cum am dis, s'a

Orele de oficiu la filiala „Albina“. Din 1 *Maiŭ* st. n. a. c. începênd, órele de oficiu la filiala „Albina“ din Brașov vor fi de la *7 până la 1,* ér cassa va fi deschisă de la *7½ până la 12½* a. m.

Internatul-Orfelinat al Reuniunei femeilor Române va aranja mâne, Duminecă 26 Aprilie n., o producțiune literară musicală, la 3 óre p. m., în sala cea mare a gimn. român din loc. NB. Ofertele benevole, în folosul internatului Orfelinat, se primesc cu mulțămită și se vor publica. *Program*: 1. *a)* „Credința, Iubirea, Speranța“, cor de C. Kreutzer. *b)* „Infloriți, o mândre văi“, cor de F. Mendelsohn Bartholdy. 2. „O lecție de musică“, piesă într'un act de Const. A. Grigoriu. 3. „Pěrul aurit“, poesie de Lěpădatu, declamată de Irina Dulan. 5. „Imn de urare“, duet de C. Porumbescu, cântat de Elena Chicomban și Florica Pop acomp. la pian de Marióra Rusu. 6. „Bunica“, poesie de Const. Negruzzi, declam. de Silvia Savu. 7. „Țiganul la vînat“, anecdotă de Th. Speranță declam. de Asinefta Pantelimon. 8. „Clopoțelul fermecat“, piesă teatrală în 3 tablourĭ, prelucrată după Henriette Schmidt de Nicolae Băiaș. 9. *a)* „Capela“, cor de Kreutzer. *b)* „Cătră Doina“, cor de I. Costescu.

Zăpadă în Austria. Vremea în Austria a fost mai rea de cât orĭ unde. Atât în Bohemia, Moravia și Stiria zăpada a cădut în cantitățĭ enorme și nu s'a topit încă. Frigul este mare. Doi lucrătorĭ au fost găsițĭ înghețațĭ în zăpadă. Mai mulțĭ lucrătorĭ, carĭ se duceau la fabricile de la Stzerzevika, au dispărut, fiind acoperițĭ de zăpadă pe câmp. Din causa viscolului, care a bântuit în Silesia austriacă au murit nouě persóne. Au fost găsite sub zăpadă cincĭ cadavre. Trei turiștĭ, carĭ au făcut o escursie pe muntele Hochschwab în Tirol, au dispărut fiind acoperițĭ de o enormă cantitate de zăpadă. Tóte liniile telefonice și telegrafice, pe unde a bântuit furtuna și viscolul, au fost distruse. Sĕmănăturile și pómele sunt cu totul compromise. Pagubele sunt de mai multe milióne.

Furtună la Berlin. La Berlin a fost o furtună, care a produs pagube enorme. Coperișele de la case au fost smulse și asvêrlite la marĭ distanțe. Ornamentele, statuele și colónele puse ca podóbă, au fost smulse de la multe case și asvêrlite pe strade. Din causa acésta au fost numeróse victime. Coperișul teatrului operei a fost ruinat și asvêrlit de viscol. Tóte parcurile au fost devastate. Copacĭ bětrânĭ, de sute de anĭ, au fost scoșĭ din rădăcinĭ. Tóte plantațiile din jurul Berlinului au fost distruse. Sunt numeróse persóne rănite și câte-va casurĭ mortale.

Frigul în Italia. De trei dile, domnesce în tótă Italia un frig fórte mare. Lumea a făcut foc prin case, ceea-ce nu s'a pomenit nicĭ odată, ca în luna Aprilie sĕ stea Italienii lângă sobe și cămine. Din causa frigului, câmpiile și ogórele au suferit marĭ pagube.

Viile francese distruse. Din Franța se telegrafézâ, că în ultimul timp frigul a fost atât de mare, încât viile sunt distruse cu desêvêrșire. In departamentul Bordeauxului și Girondei, recoltele sunt cu desêvêrșire distruse; desastrul este complet. Arborii frunctiferĭ și cerealele sunt și ele cu desêvêrșire pierdute. De asemenea frigul a făcut stricăciunĭ în ținuturile: Cognac, Royau, Largentière, Briançon, Marsilia. Sion, Nîmes, Narbona, Perpignau, Tours, etc. Viticultorii sunt consternațĭ. In ce privesce fructele și celelalte noutățĭ de primăvară, ele par a fi compromise cu desêvêrșire. Recolta mazărei și a fasolei verde de asemenea; aceste legume s'au îngălbenit și veștejit, nu numai din causa frigului, dér și din causa secetei. In general prețul legumelor, până și al salatei, s'au scumpit la Paris în mod simțitor. Arborii fructiferĭ au suferit mult, mugurii lor sunt degerațĭ. In sfêrșit, acéstă primăvară iernósă a făcut recoltelor francese cele mai marĭ stricăciunĭ ce se pot face unor recolte. La noi, tot așa. este un frig destul de simțitor, și agricultorii noștri tremură la gândul, că ar fi posibil sĕ se mai întórcă o nouă iérnă, lucru, ce nu ar fi de mirat.

Avis. Conform înțelesului avut în 12 Iunie 1893, cu ocasiunea absolvărei studiilor gimnasiale la gimnasiul superior român din Blașiŭ, pentru a ne întruni la 10 anĭ în diua de mai sus în același loc — toțĭ iubiții foștĭ colegĭ sunt rugațĭ a-se înscíința, cu posibilă urgență, la subscrisul, pentru a se puté lua mĕsurile necesare pentru buna reușită a acestei revederĭ colegiale. *Dr. Toma Cornea,* advocat în Sighișóra, (Segesvár).

Cadavru mâncat de șobolanĭ. Intr'una din nopțile trecute a fost găsit, în locul numit stuful Belului din apropierea Bucurescilor, cadavrul lui Nicolae Costache strângĕtor de óse, în etate de 45—50 de anĭ. Nicolae Costache probabil că a murit acolo subit din causa miseriei, și acésta cam de mult, deóre-ce ochii, nara dréptă a nasului, degetul cel mare și cel mic de la mâna dréptă, erau mâncate de șobolanĭ. De asemenea și la piept avea o rană mare făcută tot de șobolanĭ. Cadavrul nenorocitului strîngĕtor de óse a fost transportat la morgă.

Fecunditate. Femeia Neacșa Matei, din comuna Crătunescĭ, jud. Ilfov, a dat nascere, în diua de 8 Aprilie, la trei copii de sex masculin. Atât muma, cât și copiii se află în cea mai perfectă stare de sănĕtate.

Cassa districtuală brașovénă *pentru ajutorarea bolnavilor* își va ține adunarea generală ordinară la 27 Aprilie n. 1903 în sala de ședințe a Casei Sfatului. Adunarea se deschide la 7½ óre séra.

Repausul de Duminecă la farmacii. Mâne Duminecă d. a. de la óra 1 până la 9 óre séra, dintre farmaciile din Cetate va fi deschisă numai farmacia d-lui Ferdinand Jekelius (Zur Hoffnung) strada Porții Nr. 23.

Comerciul cu unt. — *„Kölnische Zeitung“* arată, că de unde până nu de mult Normandia și Britania aveau monopolul aprovisionării Angliei cu unt, de doi anĭ s'au schimbat lucrurile, prețurile au scădut așa de tare din pricina câtimilor marĭ de unt aduse în piața Angliei, în cât țĕranii adeseori nu-l puteau vinde pe al lor. Pricina? Untul se vinde din Siberia de când cu calea ferată transsiberiană In anul 1900 a exportat Rusia în Anglia unt de 24 000,000 de cor., în 1901 însĕ de 42.000,000 Pe lângă cele 570 vagóne recĭ direcția a mai pus în circulație 465 și a coborît taxele de transport. Vine însĕ unt și din Canada, care în 1805, pe când încă nu se întrebuințau pentru transport vase și vagóne refrigerente, se urca la 1600 de tone, astădĭ a ajuns la 11.000 de tone în valóre de 37.000,000 de cor. Argentina exportă în Anglia în 1901 1500 de tone de unt, în 1902, 2700. Zelanda nouă a trimes în Europa lăptării în valóre de 21 milióne cor. în 1900, ér în 1901 de 28 milióne.

Cei ce sufer de șoldină și reumatism sĕ folosescă alifia lui Zoltan, care este un mijloc probat, astfel că bolnavii, carĭ sufereau de anĭ de dile de reumatism și au întrebuințat diferite mijlóce fără succes, cu acéstă alifie s'au vindecat. Sĕ capĕtă în farmacia lui B. Zoltan, Budapesta. Sticla cu 2 cor.

Uimitor este succesul ce-l obțin on. dame prin folosirea laptelui de castraveți veritabil engl. a lui Balassa. In câteva dile face sĕ dispară pistruile de pe obraz, petele de maiŭ și alte necurățenii ale feței. Netedesce sbârcelele și înviorézâ fața. Este un mijloc ce a fost premiat la esposițiile din Paris și Viena. Precum în Englitera așa și la noi va înlătura în scurt timp ori și ce cosmetic. 1 sticlă 2 cor., săpun de castravețĭ 1 cor., pudra 1 cor. 20 banĭ. Se trimite cu posta de farmacistul G. Balassa din Timișóra. Se găsesce în tóte farmaciile.

Un sfat bun. Cine vrea sĕ-șĭ facă în grădină un covor frumos de iérbă, aceluia se recomandă a-șĭ procura de la Magazinul de semințe c. r. *Edmund Mauthner* în Budapesta, amestecul de semințe de iérbă compus din iérbă de la „Promenada“ séu „insula Margaretha“. De 29 anĭ liferézâ Mauthner aceste semințe de iérbă pentru parcurile splendide din Budapesta și din insula Margaretha.

Stabilimentul de băi al provinciei Stiria, **Baia Neuhas** lângă Cilli recunoscută ca Acratothermă de 37° Celsius, și isvor de apă cu conținut de oțel, 397 metri d'asupra mării. Stația căiei ferate Cilli, depărtare de Viena și Budapesta 8 óre, de Agram 4½, de Triest 5½ óre. Băi termale, cură de bĕut, băi electr. Hydro și Thermotherapie, massage, gimnastică svediană, electroteraphie etc. Resultate eminente de cură la bóle femeiescĭ și de nervĭ, șoldină, reumatism etc. Tóte felurile de amusamente și petrecerĭ cu musicĭ, salóne de jocurĭ, biliard și cetire, Lawn-Tennis, Ping, Pong, Popice. Restaurante escelente, reuniunĭ, balurĭ, concerte, vênătóre, pescărit, parc minunat. Stație de poste și telegraf. Prețurĭ moderate. Director și medic balnear Dr. Arthur Hiebaum. Informații și prospecte gratis de la direcția de băi. Seson de la 1 Maiŭ până în Octomvrie.

Un dar pentru biserica română din Dêrstele Brașovului

Mult Stimate d-le Redactor!

De la întemeiarea bisericei nóstre din Dêrstele Brașovului, întêmplată pe la anul 1783 și până în timpul de față, înaintașii vechei firme române *„Dumitru Eremias“* din Brașov, ca ctitorĭ ai acestei bisericĭ pentru susținerea și împodobirea ei au contribuit cu darurĭ însemnate. Așa pămêntul, pe care e aședată biserica împreună cu cimiteriul din jurul ei, e dăruit de fericitul *Gheorghe Eremie,* care și la facerea turnului la a. 1833. dete un ajutor de 1000 florinĭ.

Casa parochială împreună cu grădina de lângă ea, în valóre de 4000 coróne, e dăruită de vrednicul de aducere aminte *Dumitru Eremias* la a. 1887.

Urmașii numiților marinimoșĭ binefăcĕtorĭ, d-nii *Ioan Burduloiŭ, Ilie Savu* și *George Savu,* comerciauțĭ în Brașov, ținênd sémă de laudabilele fapte ale vrednicilor înaintașĭ, în diferite chipurĭ șĭ-au arĕtat și dênșii iubirea ce o au cătră casa lui Dumnedeu și cătră poporul din comuna nóstră bisericéscă. Așa d. e. dênșii în fiecare an au asistat la serbarea chramului bisericei nóstre, luând parte la pomenirea rĕposaților și împărțind ajutóre ómenilor mai sĕracĭ. Acum de curênd întru amintirea vrednicului comerciant *Nicolae G. Eremias,* rĕposat la finea luĭ Ianuarie a. c., ne-au făcut o bucurie nespusă prin procurarea unui rĕnd de vestminte preoțescĭ de mĕtase fórte frumóse, în valóre de 250 coróne.

---

mulcomit ea, cum se dice: una pentru alta — dă, că și eu dau, și pe urmă s'au împăcat și au început a se înțelege bine la olaltă, că Mumei-pădurii îi era milă de el și de dilele lui cele amărîte și umbla sĕ-l scótă din nevoie. Ii dise decĭ: scobesce tu, cum țĭ-a ajuta Dumnedeu, acoperișul după ce-i merge acasă, — ér în dos, al treilea colț de pod și din sus al treilea laț, îi afla un frêu. Scutură-l odată și intră prin el de trei orĭ, că te-i face érașĭ om, intră apoi în casă cu el ascuns sub haine și-l svîrle în cap la nevastă, sĕ prindă minte.

El, sĕracul, ascultă, mulțămi frumos de sfat și făcû tocmai pe tocmai.

Se întórse acasă, se puse la acoperiș și scobi o di, două, ba póte și nouĕ, până se băgă în pod, găsi frêul, îl scutură odată și întră de trei orĭ prin el de se făcû érașĭ om, mai mândru și mai frumos pe de trei orĭ cum a fost, și în casă décă a întrat cu el ascuns sub cămașe, face cu el jap! în capul nevestei și la amărîtul de ibovnic, de pe loc îi face doi bivolĭ negri ca cărbunele (el bivol, ea bivolică) — na: ardă-vĕ focul, că urît am jucat din pricina vóstră și mult v'ațĭ veselit cu beut, cu mâncat și cu țucat, dér amu cucu v'a cântat, cum dice cela: după plăcere vine durere și după rîs — plâns.

Décă-i prefăcû în bivolĭ, îi prinse la jug: *pe ea din brazdă, pe el din om**) și se luă în pădure după lemne și-i mâna cu furca de fier, ér rótele de unse ce erau, le audiai cale de-o di scârța.... scârța... târța... pârța...

In vremea ce intra Petrea în pădure șumariului i-se întêmplă o comedie: prinse o capră, o beli și umbla se-și frigă o bucată de carne dintr'însa, dér până umbla de colo până colo, după un lemn de frigare, o spurcată de țarcă îi fură carnea și sbură cu ea pe un lemn.

Se mânià șumariul, când băgă de sémă, cât n'ai puté crede.

Dér țarca de colo, de pe lemn:
Ciudă ți e mĕi *șumariule?***)
— Cum, Dómne értă-mĕ, nu mi-a fi, că-s de-o grămadă de anĭ șumar și așa poznă încă nu mi-s'a întêmplat.

— Hm! mĕi, asta nu-i nimic pe lângă ce a tras Petrea pățitul.

— Ce a tras?

— Vrei sĕ scii?

— Vrĕu.

— Décă vréi, mergĭ la el sĕ-țĭ povestéscă!

Șumariul nu așteptă mai multe, ci se pune pe drum din cotro audia scîrțăitul și nu merse tocmai mult, când colo vĕdû ce vĕdû, și se cam mira de pozna de car a lui Petrea, însĕ dênsul necunoscêndu-l, îl întrebă:

— Nu scii unde șede Petrea pățitul?

— Ba da. Sui în car, că te duc până la el.

S'a suit și au pornit într'o parte... Șumariul, care cunoscea locurile, dă-i, că sĕ-l îndrepte: nu mâna pe aicĭ, dise el, că mai încolo este o ierugă și-i greu carul.....

Greu — negreu, rĕspunse Petrea — de aceea țin eu bivolĭ tarĭ? Ên sĕ vedĭ d-ta cum or merge...

Și o mĕsura oblu prin mijlocul ierugei și au eșit din ea, dér numai dracul scie câte au păpat bivolii.

Petrea décă ajunse acasă, îșĭ fripse clisă, și-apoi se puse la masă și îmbiă și pe șumariul: fă-te 'ncóce la bucățica asta bună, sĕ o mâncăm împreună.

— Mulțam, om bun, că n'oi mânca, ci la drum oi pleca, că mi-e tare sĕ întêlnesc pe Petrea pățitul.

— Tare de tot?

— Cum sĕ nu, că ce am audit de el? și ce am pățit și eu?

— Ei omule, décă ți-e așa tare de el, uită-te bine la mine, ca sĕ mĕ cunoscĭ de altă-dată și în minte sĕ mĕ ții — că *io-s Petrea pățitul.* Vai prin multe am trecut de când maica m'a făcut, dér mulțam Domnului, că am scăpat din tóte.

Apoi începû a-șĭ spune pățaniile, bună-óră cum le-am spus și eu d-vóstră, ér șumariul muria și ér învia de minunare, și eu gătaiù astă poveste și sĕ scițĭ ómenĭ bunĭ, că de pe vremea aceea se află bivolĭ în lume!

(Audită de la Teodor Cordoș, econom în Varșand, lângă Giula).

(*gt.*)

*) Aiurea se dice: „pe unul cea, pe celălalt hois“ — séu „pe unul din afară, pe celălalt de cătră om“.

**) Ingrijitor de pădure.

Imĭ împlinesc o plăcută datorinţă, când şi pe calea acésta aduc cele mai călduróse mulţumirĭ marinimoşilor dăruitorĭ. Milostivul Dumnedeu sĕ le rĕsplătéscă cu darurile sale bogate!

Am adus aceste fapte bune la cunoscinţa publicului nostru românesc, nu pentru lauda celor ce le-au făcut, căcĭ fapta bună se laudă de sine, ci mai vêrtos pentru ca ele sĕ servéscă drept îndemn şi altor binesimţitorĭ Românĭ; căcĭ „de-am avé credinţă în cât sĕ mutăm şi munţii, ér dragoste nu avem, nicĭ un folos nu ne este“ dice marele Apostol Pavel.

Primiţĭ, Vĕ rog, D-le redactor, espresiunea distinsei stime.

Dêrste, în 11 Aprilie 1903.

In numele comunei bisericescĭ:
Ioan Broşu,
capelan gr. oriental

„Asociaţiunea“ în Baia-mare.

Protocol luat în şedinţa comitetului despĕrţămêntului Sătmar-Ugocia al „Asociaţiunei“, ţinută în Baia-mare la 27 Martie 1903:

Preşedinte: directorul despĕrţămêntului; notar: secretarul; Presenţi: Vasile Ardelean cassar, Alexe Pop, Constantin Lucaciŭ ca membrii comitetului despĕrţămêntului; apoi: Avram Breban, Dr. Teofil Dragoş, Alesandru Breban, Andreiŭ Pop, Ioan Leşan, Nicolae Lupan, At. Lupan, Alesandru Pop (Băiţa), Nic. Breban, Romul Avram, Corneliu Breban, Stefan Cherecheş Emil Câmpian, Demetriu Ceontea ca membrii comitetului instituit pentru aranjarea festivităţilor sociale.

I. Directorul despĕrţĕmêntului deschide şedinţa şi aduce la cunoscinţa comitetului, că magistratul oraşului liber regesc Baia-mare, prin rescriptul sĕu din 28 Febr. a. c. nr. 381, în condiţiunile fixate cu privire la preţ şi la cadrele legalităţii, pune la dispositiunea comitetului sala festivă din „Grand-hotel“ pentru scopul de a ţiné adunarea generală a „Asociaţiunei“ din est an, şi petrecerile sociale, ce se vor aranja cu acea ocasiune. Se ia spre sciinţă.

II. Fiind astfel asigurată ţinerea adunării gen. a „Asociaţiunei“ în Baia-mare, directorul se adreséză către comitet cu rugarea, că în vederea scopului înalt cultural-naţional, ce ne stă înainte în aceste festivităţĭ, sĕ lucre cu tot zelul şi devotamentul pentru succesul cât mai splendid al lor.

— Comitetul este pĕtruns de însemnătatea causei, precum şi de marea responsabilitate, ce ia asupra sa, când primesce sarcina aranjăriĭ acestor sĕrbărĭ.

Pentru asigurarea succesului dorit, sĕ fixéză următórele dispositiunĭ principale.

a) Comitetul despĕrţămêntului sĕ lucre în conţelegere cu comitetul central al „Asociaţiunei“ pentru aranjarea afacerilor, ce se ţin de partea oficială a adunării generale.

b) Tóte afacerile aparţinĕtóre părţii sociale şi technicei serbărilor proiectate, sĕ se aranjeze prin acţiunea concentrică şi paralelă a comitetului despărţĕmêntului şi a comitetului local instituit pentru acest scop cu sediul în Baia-mare. Tóte mĕsurile luate, dispositiunile şi programele sunt a se notifica comitetului central în Sibiiu.

III. Directorul despĕrţămêntului accentuéză, că unele afacerĭ, în sensul celor decise mai sus, sunt de competinţa ambelor comitete, şi aşa rógă pe dd. membrii din comitetul festivităţilor sociale, sĕ între în şedinţă comună plenară cu comitetul despărţĕmêntului, pentru resolvarea acelor afacerĭ.

— Se primesce propunerea şi se procede îndată la desbaterea cestiilor următóre.

IV. Fixarea terminului pentru ţinerea adunării generale.

— In considerarea justărilor provinciei de Baia-mare, terminul adunării generale se fixéză în comun acord şi cu unanimitate pe dilele *9 şi 10 August* a. c. st. n.

Programul şedinţelor adunării gen. îl va fixa şi publica comitetul central în conţelegere cu comitetul despărţĕmêntului.

V. Festivităţile sociale împreunate cu adunarea generală a „Asociaţiunei“ se prevĕd în următórele:

1) Primirea sĕrbătorésca a comitetului central.
2) Séra de cunoscinţă.
3) Banchetul solemn din diua I.
4) Concert.
5) Bal.
6) Escursiunĭ.

VI. Se pune la desbatere cestia, că óre concertul şi balul în una şi aceea-şĭ séră sĕ se ţină?

Comitetul, după desbaterĭ seriόse, decide, că în séra dilei I sĕ se ţină concertul, ér în séra din diua a doua balul.

VII. Dr. Teofil Dragoş propune, că pentru orientarea şi pentru comoditatea óspeţilor sĕ se compună o broşură, în care sĕ se descrie oraşul Baia-mare şi jurul în schiţe istorice, etnografice, şi sĕ se facă o mică hartă topografică, şi că în dilele serbărilor culturale-naţionale sĕ se redacteze o fóie volantă, care sĕ cuprindă în resumat decursul acelor serbărĭ în tóte mişcările mai însemnate.

— Sĕ primesce, şi esecutarea se pune în sarcina d-lui propunĕtor.

VIII. Oratorii se designeză, precum urméză:

1) La primirea sĕrbătorésca a comitetului central va vorbi Dr. Teofil Dragoş.

2) In séra de cunoscinţă va bineventa óspeţii d-l Al. Breban.

3) La discursul de deschidere a adunării gen. va rĕspunde direct. George Şuta.

4) Ordinea toastelor oficióse la banchetul festiv îl va fixa secţiunea comitetului, care va aranja banchetul.

IX. După aceste directorul despărţĕmêntului rógă pe membrii şedinţei plenare, că avênd în vedere decisiunile luate în 4 Martie a. c. comitetul ales (pentru aranjarea festivităţilor sĕ se constitue, şi alegêndu-şĭ secţiunile speciale, sĕ-şĭ încépă activitatea sistematică.

— Se primesce, şi pentru conducerea mai practică a tuturor afacerilor sĕ constitue un birou central din trei membrii: Preşedinte: Dr. Teofil Dragoş; secretar: Romul Avram; cassar: Alesandru Breban, şi tot-odată se constitue următórele secţiunĭ:

1) Secţiunea primirei şi a incuartirărei óspeţilor.

2) Senctiunea pentru aranjarea concertului.

3) Secţiunea pentru aranjarea balului.

4) Secţiunea pentru aranjarea banchetului. Aicĭ se ţine providerea întrégă a óspeţilor în localurile ospătĕriei. în séra de cunoscinţă, la banchetul festiv, în séra şi nóptea concertului şi a balului.

5) Secţiunea escursiunilor.

Se enunţă, că la provocarea biroului central, secţiunile singuratice séu tóte împreună au a se întruni cu raportele lor detaiate asupra lucrărilor sĕvêrşite, ca sĕ se decidă asupra chestiilor obvenitóre.

Acest protocol se verifică în şedinţa plenară, şi se decide publicarea lui în tóte foile nóstre periodice.

D. c. m. s.

Dr. Vasile Lucaciŭ, secretar. *George Şuta*, directorul despĕrţămêntului.

Teatru săsesc de diletanţĭ. Ţĕranii saşi din Codlea au dat Vinerĭ séra în sala de concerte din loc o representaţiune teatrală jucând în dialectul săsesc „*Gewoelt och Riecht*“ (Forţa şi dreptul). dramă în versurĭ şi în 5 acte de M. Königes.

Public a fost fórte numeros şi diletanţii carĭ s'au purtat brav, au fost mult aplaudaţĭ.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 24 Aprilie. O notă oficiósă confirmă măcelul a cărui victimă a fost, în dilele de Pascĭ, populaţiunea evreească din Kişineu (Basarabia). Escesele antisemite au durat două dile, Duminecă şi Lunĭ. In afară de pagubele materiale causate de devastarea locuinţelor din cartierul evreesc, numĕrul victimelor trece de 300. Oficial s'a constatat, până acuma că sunt 25 morţĭ şi 275 rănitĭ. Dintre aceştia din urmă, starea a 75 e fórte gravă, şi pentru marea majoritate nu sunt speranţe de scăpare. Mahalaua disă evreiéscă are aspectul unui şir de ruine; uşile şi ferestrele caselor sunt sfărîmate; la multe clădirĭ sunt dărîmate ziduri întregĭ.

Literatură.

A apărut „**Isus Christos** — cu cuvintele s. scripturĭ — de *Dr. Petru Barbu*“ Ediţiunea II pentru popor. Caransebeş 1903. Editură proprie. Tiparul tipografiei diecesane. Preţul 1 coronă.

Serată teatrală-declamatorică în Batiz.

— Aprilie 1903.

Serata teatrală-declamatorică arangeată de tinerimea română din Batiz, Lunĭ la 20 Aprilie st. n. — a doua di de sf. Pascĭ — sub conducerea d-lui învĕţător N. Iordan, a succes destul de bine, amĕsurat împrejurărilor locale. A plăcut mult publicului declamarea poesiei „Limba mea“ predată de eleva şcólei poporale din Batiz Valeria Predoniu. A fost mult aplaudată mai cu sémă când a recitat cuvintele:

„Sĕ mĕ facĭ împĕrătésă
„Nu-mĭ las limba mea alésă!“

Alte două eleve de şcólă: Iulia *Predoniu* şi Teresia *Bărbară* au recitat cu succes un dialog fórte instructiv pentru popor, unde se combate luxul afurisit, care pe lângă tóte sarcinele grele, ce are a purta bietul nóstru popor, a început a se încuiba şi printre bieţii noştri ţĕranĭ. Alegerea dialogului acestuia a fost fórte potrivită pentru publicul asistent, în mare parte locuitorĭ ai comunei Batiz şi ai comunelor învecinate. Publicul a putut profita mult din frumósa predare şi instructiva combatere a înrădĕcinării luxului.

După ce publicul s'a delectat în esecutarea cântării poporale „*Vino Lele*“, a urmat representarea piesei teatrale: „*Nóptea de Sf. George*“ vodevil în 2 acte de Th. Alexi. In genere piesa a fost bine jucată, numai cât ea ar fi succes cu mult mai bine, décă rolurile erau împărţite tinerilor adulţĭ. Piesa a fost jucată de elevii de şcólă. Dintre micii diletanţĭ mai bine şi-au jucat rolurile: Iulia *Predoniu* ca Florica Ioan *Predoniu*. ca ţigan, şi Valeria *Predoniu* ca ţigancă; cu deosebire a plăcut mult publicului cântecele acestor doi din urmă, provocând mult haz prin predarea lor. Au şi fost adese-orĭ aplaudaţĭ.

Meritul succesului moral al representaţiunei îi revine neobositului conducĕtor, învĕţătorului Nicolae Iordan, care a avut cutezanţa de a se apuca de un lucru aşa de greu, într'o comună, unde ómenii nicĭ idee n'au avut de „concert“ şi „teatru“.

După concert şi teatru a urmat jocul, care s'a început cu o veselă şi drăgălaşe „horă“, la care au luat parte drăgălaşe coconiţe şi sprintenĭ coconaşĭ, împestriţaţĭ icĭ-colea cu câte-o romăncă ţĕrancă şi voinicĭ tinerĭ ţĕranĭ. Iţĭ era mai mare dragul sĕ-i vedĭ înşiraţĭ la acéstă horă. Au urmat şi alte jocurĭ vesele carĭ precum aud, au ajuns sĕ vadă zorile dilei.

In pausă un frumos grup de şépte tinerĭ ţĕranĭ ne-au delectat cu frumosul joc „Căluşerul“ şi „Bătuta“. Ne-au pus în uimire tactul şi precisiunea, cu carĭ, au fost jucate singuraticele figurĭ. Meritul e al desterului vĕtaf Petru Muntean l. Niţa din Batiz, care şi-a dat multă silinţă la instruirea numiţilor tinerĭ. Sĕ-l vedem cât mai curênd, nu cu 6, ci cu 12 tinerĭ voinicĭ lângă dênsul.

Spre complectarea raportului meu, ar fi sĕ înşir persónele mai marcante, carĭ au participat la acéstă petrecere. Din unele consideraţii însĕ nu fac acésta. Ajunge décă voiŭ spune, că pe lângă o mulţime de popor din loc şi împrejurime, a fost de faţă multă inteligenţă de la Hunedóra, Deva, Sântă-Măria de pétră, Nădăştia sup., Sâncrai, Băţălar, Teliuc etc.

Succesul material, după cât am aflat, încă se presintă în cifre destul de frumóse. Rĕmâne un frumos venit pentru biblioteca şcolară, care s'a înfiinţat deja anul trecut, conţinênd un însemnat numĕr de volume preţióse.

Valer.

Sgârcenia.

Am dis, că economia (păstrarea) e lucru sfânt, când se face în mod cinstit şi cu scopul de a ţĭ păstra fericirea şi neatêrnarea. E lucru cinstit şi vrednic de laudă a te îngriji de alţii şi de îndestulirea şi neatêrnarea ta personală pentru vreme de bĕtrâneţe.

Economia este însĕ urîtă, când se face numai de dragul banului. A îngrămădi parale numai de dragul averii, este semnul sgârceniei, al rĕutăţii. „Bate ferul până-i cald“: — împotrivesce-te acestui obiceiŭ până ce nu e prea târdiu, căcĭ ceea ce în tinereţe e numai economisire, uşor póte degenera la bĕtrâneţe în sgârcenie, şi ceea-ce într'un cas e datorinţă, în celălalt cas devine pĕcat.

Nu atât paralele în sine, cât mai mult iubirea de parale deschide calea pĕcatelor, strîmtorând părţile bunătăţii de inimă şi închidêndu le pentru orĭ-ce fapte nobile şi umanitare. „Sgârcitul nicĭ el nu mănâncă, nicĭ pe alţii nu va sĕ-i vadă mâncând“. Un om cădênd în acéstă patimă, trăesce numai pentru sine, considerând pe ceilalţĭ ómenĭ numai întru cât contribuesc la ajungerea scopurilor sale.

Cel lacom împinge economia la culme, dându-o de-a rostogolul pe povêrnişul nesaţiului josnic. Căcĭ iubirea de banĭ, este una din cele mai josnice grijĭ. Sub presiunea patimei, sgârcitul devine o maşină de strîns aur. Patima robesce şi umple tótă viéţa acestui om El nu cugetă, nu simte, nu se bucură, nu se mâhnesce de cât prin acéstă patimă. Banĭ, banĭ şi ér banĭ! Atâta scie el. Pentru celelalte lucrurĭ inima şi mintea lui sunt de pétră. De ce se îmbogăţesce, de aceea devine mai lacom. Işĭ trage bucăţica de la gură; umblă sdrenţuros ca cerşitorii, numai pofta de aur sĕ şĭ-o pótă îndestuli. Dér de géba! Poftele omului n'au hotar. Mórtea îl află tăvălit pe vrafurĭ de bilet, din carĭ nu a îndrăznit sĕ cheltuéscă o para chióră.

Renumitul scriitor Swift dicea: „E bine sĕ ai banĭ, dér la ei sĕ-ţĭ fie numai mintea, nu şi inima“. Sĕ fim păstrătorĭ, dér sĕ ne ferim de sgârcenie. Vorba Românului: „Nicĭ prea-prea, nicĭ fórte-fórte“.

Banii singurĭ, fără bunĕtate de inimă, nu ne pot da pace în casă, nu ne pot da iubire adevĕrată. „Ducele Tse, spune învĕţatul chines Confucius, era fórte avut, dér nimenĭ nu-l iubea. Nimenĭ nu l'a plâns când a murit — Pei-ke, om sĕrac, a murit de fóme, ér poporul îl plânge şi astădĭ pentru inima lui cea bună“.

Tóte lanţurile sunt grele, până şi cele de aur.

Când ai avere cât îţĭ trebue, atuncĭ o conducĭ; când ai prea multă avere, atuncĭ te conduce; fórte adesea cei bogaţĭ sunt sclavii, ér nu stăpânii averii lor; banii îi stăpânesc pe dênşii, ér nu dênşii îşĭ stăpânesc banii.

Resultatul practic, folosul vĕdut mĕsurat esclusiv pe cantitatea de parale, este fórte fals, deşi majoritatea ómenilor s'a obicinuit al mĕsura astfel. Décă cineva e scrupulos, îndemănatec, ager şi scie sĕ se folosésca de ocasiunile cele mai bune, va avé probabil tot-déuna dobêndă reversibilă în metal sunător Cu tóte aceste se póte admite, aprópe fără greş, că dobênda grasă e posibilă numai décă lipsesce bunătatea de inimă, décă manipuléză vr'un sgîrcit, care nu duce de cât o fórte inferióră viéţă sufictéscă. De aicĭ, pare că s'a născut vorba românéscă: „Cele drepte ale sgârcitului sunt de jumĕtate ale dracului, ér cele nedrepte cu stăpân cu tot“.

Mulţĭ bogaţĭ, din causa aurului lor. au ajuns în ruină morală completă şi în palatele lor mai multe nĕcasurĭ îşĭ află sălăşluinţa, de cât la sĕracĭ în colibele lor. Tot-déuna se află mai multă fericire în traiul din o casă modestă, admirând lucrurile firei, de cât în traiul din palat, unde lipsesce liniştea sufletéscă, ér cât privesce pe sgîrciţĭ, Românul o spune neted: „Mai bine trăesce un sĕrac lipit, de cât un bogat sgîrcit“. „Sĕracului — dice Seneca — îi lipsesc multe, sgârcitului îi lipsesc tóte“.

Cine nu cunósce nimic mai sfânt de cât galbenul, póte sĕ se îmbogăţéscă mult şi bine, dér pentru aceea tot fiinţă vrednică de compătimit este. Bogăţia încă nu

constitue valóre morală şi intelectuală.

Graţie apreciărilor esagerate, am ajuns astădĭ de atribuim paralelor forţă a-tot-puternică. Repet, esagerăm în apreciare. Evenimentele cele mai importante, lucrurile cele mai însemnate de pe pămênt, nu le-au făcut nicĭ ómenĭ bogaţĭ, nicĭ nu şĭ au aflat realisare prin colecte publice, ci de regulă prin ómenĭ, carĭ abia dispuneau de mijlócele cele mai modeste. Creştinismul l'au propagat, peste jumĕtate întinderea globului, ómenĭ carĭ abia aveau cu ce sĕ trăiéscă. Mulţĭ cugetătorĭ, descoperitorĭ, inventatorĭ, artiştĭ: spirite alese, carĭ fac onóre nemului omenesc, nu au dispus de cât de mijlóce materiale fórte modeste, séu chiar nesuficiente, în cât au murit în miserie. Şi tot-déuna va fi aşa. Bogăţia mai degrabă e un obstacol, o pedecă, de cât un impuls pentru activitate, ba în multe casurĭ constitue adevĕrată nenorocire. Tînĕrul, care moştenesce averĭ, se deprinde de timpuriu la traiŭ prea comod, nu ia viéţa în destul de serios; se moleşesce, devine trândav séu desfrânat.

Scopul sforţărilor obositóre, carĭ le repetăm în tóte dilele, nu este atât progresul material, cât mai mult progresul *moral şi intelectual.* Progresul material servesce numai de *mijloc* pentru progresul moral şi intelectual. Decĭ viéţa cea mai rodnică nu este viéţa în care ne-am adunat cele mai multe comorĭ trecătóre, de onorurĭ, de titlurĭ, ci viéţa în care am desvoltat activitatea cea mai însemnată pentru înaintarea morală şi intelectuală, pentru ridicarea din starea de dobitocie, pentru a deveni mai miloşĭ, mai iertătorĭ, mai toleranţĭ, cu un cuvênt mai *iubitorĭ.*

Mai iubitorĭ sub raportul moral, mai luminaţĭ sub raportul intelectual; curăţenie în simţirĭ, claritate în idei, inimă curată şi spirit drept — étă adevĕratele ţinte, înspre carĭ trebue sĕ ne îndreptăm activitatea, ba carĭ numai ele consfinţesc şi năsuinţele nóstre de a ne întări sub raportul material.

(gt.)

»Romana«.

Cu bucurie aducem la cunoscinţa publicului cetitor, că dilele aceste a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon „Romana".

Titlul broşurei este:

„Romana", dans de colónă în 5 figurĭ. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefaţă",) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa.** — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

A trecut deja o jumĕtate de secol, de când, în epoca redeşteptării nóstre naţionale, s'a compus şi înfiinţat în Braşov „Romana", unicul dans de colónă român. In iérna anului 1901, cu ocasiunea jubileului de 50 de anĭ de la fondarea Reuniunei femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Braşov cu ocasiunea acésta şi jubileul de 50 de anĭ al „Romanei". La acest jubileu vre-o 20 de părechĭ, damele purtând costum naţional, au jucat „Romana" jubilară, adecă au esecutat acest dans întocmai după regulele şi prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de anĭ la primul bal al „Reuniunei".

Autorul broşurei esplică „Romana" în strînsă legătură cu musica ei după aceste regulĭ şi prescrierĭ originale, fără abaterile şi erorile, ce cu timpul s'au furişat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alăturĭ şi în limba germană.)

Meritul autorului broşurei mai sus anunţate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei", ca orĭ şi unde în ţinuturile şi ţĕrile locuite de Românĭ acest dans de colónă român sĕ pótă fi studiat şi jucat cum se cade şi uniform. De aceea a adaus la finea broşurei şi textul frumósei şi atrăgetórei musice a „Romanei", esplicând printre note tóte mişcările dansului după tactele musicei.

Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana" pretutindenĭ între noi, a fost tot-déuna o dorinţă viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact şi uniform. Credem, că broşura de faţă, care face istoricul şi descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire şi acurateţă, va satisface pe deplin dorinţei generale.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină si tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei" cu esplicărĭ) şi costa numai 2 cor. **50** banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana" se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Sĕmĕnatul cucuruzului.

Hrana principală a sătenului nostru este cucuruzul (porumbul). De aceea o recoltă rea de cucuruz este pentru el o lovitură grea. O recoltă bună séu rea depinde însĕ în mare parte şi de la cultivator, un adevĕr, de care nu pórtă toţĭ socotélă. Şi rĕu fac. Păcătuesc mulţĭ în lucrul principal, care asigură o bună reuşită, adecă la alegerea seminţei şi la lucrările sĕmĕnatului. Şi aci, ca la tóte plantele nóstre dicala: „precum vei sĕmĕna, aşa vei şi recolta", se adeveresce mai mult.

Nu este acuma timpul de a vorbi despre lucrările cu pregătirea pămêntului pentru a primi sĕmênţa. Vom vorbi numai ceva despre sĕmînţă şi sĕmĕnat.

Poporul nostru locuesce în cea mai mare parte regiunĭ muntóse, carĭ sunt mai friguróse ca prin şes. Este natural, că sĕmĕnatul cucuruzului trebue sĕ se facă mai târdiu şi nicĭ nu are timp mult ca sĕ se desvólte, căcĭ iérna se ivesce mai degrabă ca pe alocurea. Mai scim şi aceea, că cucuruzul, care cresce mare, înalt şi face ştiuleţĭ marĭ cu bóbe marĭ, acestuia îi trebue mai mult timp pentru crescerea şi cócerea lui; pe când cel mĕrunt se desvóltă mai repede, aşa că deosebirea între cócerea unuia şi celuilalt de multe-orĭ este mai bine de o lună. Etă folósele ce ne presintă cucuruzul timpuriu: pe lângă că îi trebue mai puţin timp pentru cócerea lui, el nu se face aşa mare în cotor, prin urmare îl putem sĕmĕna mai des, aşa că recolta va fi cel puţin tot aceea ca şi la cucuruzul mare, cu deosebire că cel mĕrunt va fi mai greu, ceea ce este în folosul agricultorului. Cu cucuruzul timpuriu nu suntem espuşĭ a-l strînge de pe câmp încă necopt, care mai târdiu mucedesce, se strică de nicĭ porcii nu-l mai mănâncă, ér ómenii sĕracĭ: da. De aci apoi bólele multe la ei şi mai ales pelagra, care duce pe om la perire. Vom părăsi aşa-déră prin ţinuturĭ mai recĭ sĕmĕnatul cucuruzului mare, târdiu, şi vom alege numai soiurĭ mĕrunte, timpurii. Avem şi noi în ţéră astfel de soiurĭ cunoscute sub numele de Cincantin şi Pignoletto şi cu deosebire cel numit: secuesc. Deosebit de acestea mai sunt o mulţime de alte soiurĭ numite după ţinuturile în care se cultivă.

Tot-déuna sĕminţele cele mai bine desvoltate dau şi plantele cele mai sănĕtóse şi mai puternice, prin urmare şi róde mai bune. Vom lua pentru sĕmĕnat numai bóbele de la basa (rădĕcina) şi mijlocul stiuletului, ér nicĭ decum cele de la vêrf, fiind-că acestea sunt de regulă micĭ şi necópte cum se cade.

De mare însemnătate este timpul, când sĕmĕnăm cucuruzul. Toţĭ agricultorii sciu, că décă cucuruzul este deja rĕsărit şi îl ajunge un ger, el pere. Tocmai téma de ger este causa, că cei mai mulţi cultivatorĭ întârdie cu sĕmĕnatul, până ce nu le mai este témă de vre-un îngheţ întârdiat. Acésta nu este bine. Căcĭ de multe-orĭ, décă nu aprópe în fie care an, perdem un timp preţios de primăvară favorabilă, — un timp care nu-l mai putem înlocui. De aceea tot-déuna sĕ ne fie regulă generală sĕ sĕmĕnăm cât se póte de timpuriu. Punem casul, că într'adevĕr ne-a stricat îngheţul sĕmĕnătura, vom sĕmĕna a doua óră, fiind împăcaţĭ, că ne-am făcut datoria către noi înşine, căutând sĕ ne asigurăm o recoltă timpurie şi bună.

(„B. E.")

Din legendele şi credinţele Românilor despre insecte.

Musca de cireşe.

Maica sfântă, vrênd odată ca sĕ-i ducă Domnului Christos un blid de cireşe, se duse la un cireş ca sĕ culégă vre-o douĕ. Cireşele acestea erau însĕ închinate satanei, şi aşa ca sĕ pótă lua vre-o ciréşă, nu era modru, căcĭ cu cât scutura cireşul mai tare, cu atâta se suiau şi ele mai sus.

Maica sfântă vĕdênd lucrul acesta le-a blăstĕmat, ca nimica sĕ nu se alégă din ele. După blăstĕmul acela s'au şi prefăcut tóte în nisce muscuţe micĭ, carĭ şi în diua de adĭ fiindu-le dor de surorile lor cireşe, vin şi sărutându-le îşĭ lasă óuĕle pe ele, din carĭ desvoltându-se nisce vermuleţĭ micĭ şi albĭ, le scobesc şi le mănâncă.

(Socol.)

Altă legendă.

Dumnedeu mâncând odată cireşe, spre mirarea lui vedea, care ciréşă cum o duce la gură se prefăcea în muscă şi „bz" se ca mai ducea. — Pentru aceea le-a blăstĕmat, că musce sĕ rĕmână până în veacuveacului, şi aşa au şi rĕmas până în diua de adĭ — mâncând cireşele ce atuncĭ nu s'au fost prefăcut în musce.

(Adrian.)

Poporul crede:

Cireşele le poţĭ scăpa de muscele de ciréşă décă prindĭ 9 (nouĕ) musce de acelea şi le spândurĭ de aripĭ pe un vêrf de cireş.

(Cosma.)

Când vedĭ musce de cireşe, întórce-te într'un picior şi scuipând după ele dĭ: „Pfui slujnica dracului", că atuncĭ tóte vor sbura.

(Adrian.)

Cel ce a mâncat 99 de vermuleţĭ de cireşe, s'a împrietinit cu satana.

(Socol.)

Când vedĭ mai întâiŭ cireş înflorit, întórnă-te către rĕsărit şi di: „Ptiu slujile satanei" — „Ptiu slujnicele satanei", că apoi nicĭ un verme nu vei afla în cireşe.

(Caşva.)

*

Giţelarişul.

Giţelarişul s'a făcut din viţelul ce i-a muşcat mâna Maicii Precesta, când a vrut sĕ i mulgă pe mamă-sa, ca sĕ-i ducă un fărtăiaş de lapte la Fiul sĕu, la Isus Christos. De aceea cu degetele pline de sânge Maica Precesta l'a uns pe spate, dicênd, că numai atâta sĕ se facă cât e petecul cel de sânge, şi aşa s'a şi făcut, numai cât de frică ca sĕ nu fie poroptit cu totul, a fugit şi s'a ascuns în băltóca de lângă fântâna ce era aprópe de grajdiŭ.

De atuncea se crede, că s'au făcut Giţelarii, carĭ şi până în diua de adĭ, tot aceea o vreu ca sĕ se apropie de vacĭ, căcĭ le dor ca sĕ mai sugă odată lapte dulce.

(Audită în Ida-mare, Fărăgău, Posmuş.)

Credinţe:

Când o vacă bea un giţelariş, piere.

(Fărăgău.)

Omul de a beut un giţelariş, crépă.

(Ida-mare.)

De-ai beut vre-un giţelariş, bea fotogen, că de nu, cresce în tine.

(Fărăgău)

Cul. de: *Theodor A. Bogdan*, învĕţ. în Bistriţă.

MULTE ŞI DE TOTE.

Un recrut fórte inteligent.

Un recrut fórte inteligent era Naze, care servia ca infanterist în Ulm.

Sergentul dăduse instrucţie cum au sĕ se pórte soldaţii, când stau de sentinelă. „Când vine cineva, sentinela are sĕ strige de trei orĭ: Cine-i? Décă nu capĕtă rĕspuns, sentinela are sĕ deie foc"...

A doua séră, vrênd sergentul sĕ se informeze despre indeplinirea ordinului, trecu însuşĭ pe lângă sentinelă, unde de astă-dată se afla Naze, pomenit mai sus. Acesta strigă, cât îi lua gura: „De trei orĭ, cine-i aicĭ?" Sergentul nu dete nicĭ un rĕspuns. Naze numai de cât, se apropie de el, aprinde un chibrit şi, după instrucţie, îl întinde sergentului, care rĕmase încremenit.

*

Aventurile unui pictor.

In anul 1900 pictorul frances E. Caron a întreprins ocolul în jurul lumei şi după ce a călĕtorit prin nenumĕrate ţĕrĭ, acum se află în România şi anume în Craiova, de unde va merge în Bucurescĭ, continuându-şĭ apoi drumul, de óre-ce termenul călĕtoriei sale se sfîrşesce de abia în 1905.

Credem interesant sĕ schiţăm aci, drumul strĕbătut de acest glob-trotter până în present.

Caron a plecat la 19 Decemvrie 1900 din Paris din biurourile lui „Petit Journal".

Primul oraş în care s'a oprit mai mult timp a fost Lyon, apoi a trecut în Elveţia prin Saint-Bernard, pe un frig de 35°.

In urmă a strĕbătut tótă Italia, visitând oraşele Turin, Milan, Veneţia, Bolonia, Ancona, Roma, şi Neapole.

A făcut apoi o ascensiune pe Vesuv, unde era cât p'aci sĕ alunece în crater.

De aci s'a îndreptat spre Egipt oprindu-se puţin în Creta.

Caron a fost bine primit de Arabĭ carĭ nu voiau sĕ-l numéscă altfel de cât „domnul doctor".

A visitat faimósele piramide, apoi a mers cu barca în susul Nilului până la Kartum.

Acolo însĕ curagiosul „globe-trotter" s'a îmbolnăvit; s'a întors la Cairo, unde a stat în spital douĕ lunĭ şi în urmă a plecat în Franţa, pentru a se restabili cu totul.

Patru lunĭ în urmă, Caron s'a întors în Italia, urmând tot drumul de la început şi a trecut la Alexandria, Port-Said, Jaffa sosind la Ierusalim tocmai când se celebrau Pastile.

Acolo a făcut cunoscinţă cu doi americanĭ — bărbatul şi soţia — carĭ călĕtoreau şi ei pe jos de cincĭ anĭ, plecaţĭ fiind din San-Francisco.

Au visitat împreună Palestina, Siria, Libanul şi într'un rênd Beduinii, faimoşii piraţĭ ai pustiului de pe acolo, au voit cu orĭ-ce preţ sĕ-i lase fără îmbrăcăminte.

La Damasc, a asistat la recepţiunea pelerinilor musulmanĭ, carĭ se întorceau de la Meca.

S'a îmbarcat apoi la Smirna, şi a ajuns la Salonic, tocmai când s'a întêmplat acel cutremur cunoscut de toţĭ.

A visitat Constantinopole, a strĕbătut Bulgaria, Serbia, Ungaria, Dalmaţia, Bosnia şi Herţegovina, Muntenegru, Albania, apoi retrecênd prin Serbia a ajuns în România.

După ce va visita principalele oraşe ale României, Caron va avé sĕ mai strĕbată: Rusia, Persia, Turkestanul, Afganistanul, India, Birmania, Siamul, Tonkinul, China, Japonia, Statele-Unite, Canada, Olanda, Belgia şi în sfîrşit la 1 Ianuarie 1906, speră că va puté sĕ se reîntórcă la Paris, de unde a plecat cu 25 de banĭ în buzunar.

Impresiunea ce i-a făcut până acum oraşele României e cât se póte de favorabilă şi scrie că, „România îi pare o mică Franţă".

*

Cât lapte dă fie-care fel de vacĭ.

Vacile de Simmenthal dau pe an 2500 de litri, cele de Freiburg 2000, cele de Pinzgau 2400, cele de Schvyz 2700, cele de Algau 2500, cele Olandese 3500, cele Ostifriese 3200, cele de Oldenburg 3200, cele de Wilstermarsch 4000, cele de Areitenburg 3000, cele de Angel 3000 şi cele de Vogelsberg 2000 de litri de lapte.

Calendarul sĕptĕmânei.

APRILIE. (1903) are 30 dile. PRIER.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Greg.
Dum.	13 Artimon	26 Cletus pp.
Lunĭ.	14 Sf. p. Martin	27 Peregrin
Marţĭ	15 S. Arist. Padua	28 Vitalis m.
Merc.	16 † S. Agap. L'on	29 Robert
Joi	17 C. p. Simeon	30 Catarina
Viner	18 † C. p. Ioan	1 Maiŭ. Filip.
Sam.	19 † C. I. în Peşteră	2 Anastasi

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Cursul pieței Brașov.

Din 25 Aprilie n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„ 18.70	„	18.80
Napoleond'orĭ.	„ 19.—	„	19 04
Galbenĭ	„ 11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	„ —.—	„	—.—
Mărcĭ germane	„ 116.80	„	111 08
Lire turcescĭ	„ 21.20	„	—.—
Scris fonc.Albina 5%	101.—	„	101·—

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 24 Aprilie 1903.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	13	40
„	Grâu mijlociu . . .	13	20
„	Grâu mai slab . . .	12	60
„	Grâu amestecat . .	9	80
„	Sĕcară frumósă. . .	8	—
„	Sĕcară mijlociă. . .	7	80
„	Orz frumos	7	50
„	Orz mijlociu. . . .	7	20
„	Ovĕs frumos. . . .	5	40
„	Ovĕs mijlociu . . .	5	—
„	Cucuruz	9	30
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	—
„	Mazăre.	16	—
„	Linte	16	—
„	Fasole	15	—
„	Sĕmênță de in . . .	17	60
„	Sĕmênță de cânepă .	7	20
„	Cartofĭ.	1	30
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
„	Carne de porc . . .	1	12
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt .	40	—
„	Sĕu de vită topit . .	62	—

PUBLICAȚIUNE

Primăria comunală din Sâmbăta de jos, publică, cumcă **în 26 Aprilie la 9 óre** diminéța se va da în licitațiune publică, în cancelaria comunală edificarea unei case de prăvăliă și cârcĭumă comunală.

Prețul preliminat 7650 corone.

Doritorii de a licita au de a depune ca cauțiune în banĭ gata sĕu în hârtii de valóre 15% la începutul licitațiunei.

Oferte închise se primesc până la începerea licitațiunei verbale.

Planul, preliminarul și condițiunile se pot vedea în órele oficióse, în cancelaria comunală din loc.

Sâmbăta de jos, 20 Aprilie 1903.

1—1.(941) Primăria comunală.

ROMÂNIA

Primăria comunei Constanţa.

PUBLICAŢIUNE.

Caetul de sarcinĭ pentru darea în concesiune a iluminatului oraşului Constanţa cu gaz şi cu electricitate, séu cu ambele de-odată fiind aprobat de Consiliul Technic Superior prin Jurnalul No. 28/903, şi de D-l Ministru de Interne prin ordinele No. 2536 şi 3554/903, se publică spre cunoscinţa generală că pentru darea acestei concesiunĭ pe o durată de 45 anĭ, se va ţiné, conform decisiunei Consiliului Comunal din şedinţa de la 26 Februarie a. c. **licitaţiune publică în cancelariile acestei Primăriĭ,** strada Carol I Nr. 48, în ḑiua de **Lunĭ in 28 Aprilie (11 Maiu) órele 3 p. m. precis.**

Licitaţiunea se va ţiné cu oferte sigilate şi în conformitate cu dispoşiţiunile art. 68—79 din legea asupra Comptabilităţeĭ Generale a Statului. Supra oferte nu se primesc.

Concurenţiĭ, spre a fi admişĭ la licitaţiune, vor depune la Casa de Depunerĭ şi Consemnaţiunĭ, séu la orĭ ce altă Administraţiune financiară, o garanţie în numerar séu în efecte publice garantate de Stat în sumă de (80.000) opt-ḑecĭ miĭ lei, presentând recepisa de depunere odată cu oferta.

Concurenţiĭ mai sunt datorĭ sĕ presinte Primăriei certificate legalisate în regulă, emanând de la autorităţile competinte din ţéra de origine, ér Societăţile Statutele de organisarea lor, prin care sĕ probeze că dispun de mijlóce suficiente şi de capacitatea de a întreprinde lucrările ce fac obiectul acestui caet de sarcinĭ.

Concurenţiĭ fără referinţe serióse nu se admit.

Ofertele în plic sigilat vor fi depuse séu vor parveni la Primăria Constanţa cel mai târḑiu la data şi óra fixată mai sus şi vor fi adresate:

Domnului primar al oraşului Constanţa

La Constanţa
(România)

ele vor purta menţiunea:

„Ofertă pentru concesiunea iluminatului cu gaz séu cu electricitate, séu cu ambele de odată a oraşului Constanţa".

Ofertele primite la Primărie după ora şi ḑiua licitaţiei, şi cele care nu vor fi însoţite de recepisa constătătóre de depunerea garanţiei, vor fi considerate ca nule şi neavenite.

Comuna îşĭ reservă dreptul de a alege printre ofertele primite pentru iluminatul cu gaz séu cu electricitate, oferta pe care o va găsi cea mai convenabilă ţiind sémă nu numai de preţ, ci şi de avantagiile sistemului oferit.

Caetul de sarcinĭ se póte vedé în cancelariile Primăriei oraşului Constanţa în tóte ḑilele de lucru de la órele 8—12 a. m. şi de la 2—6 p. m.

p. Primar, **I. SĂNTU.** Secretar, **ST. DAN.**

Nr. 10345—1903 Februarie 27. 4—5.(907).

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.